

Ingrijpen bij geweld

In december 2010 meldde het AD: “Een opmerking tegen iemand die hem een sneeuwbal in het gezicht gooide in Hoorn, is een 34-jarige man uit Medemblik duur komen te staan. De sneeuwballengooier stak hem meermaals met een mes. De stiefvader en moeder van het slachtoffer werden mishandeld. Tientallen getuigen keken toe, maar deden niets.

Dit incident en vele andere uit het recente verleden hebben geleid tot felle discussies. Moet je ingrijpen bij zo'n steekpartij? En mag dat eigenlijk wel? Of loop je het risico zelf een oproep te krijgen om bij de rechter te verschijnen, als je hebt ingegrepen en daarbij (wat) geweld hebt gebruikt?

Geweld op straat

De Stichting ‘Meld Geweld’ probeert je bewust te maken van de mogelijkheden die je hebt, als je geconfronteerd wordt met geweld op straat zonder jezelf daarbij in gevaar te brengen. Zij adviseert: “Als iemand wordt geslagen, ga je er op af. Mobiliseer de omstanders.

Kijk of er meer mensen op straat zijn en roep ze erbij. Samen kun je meer doen om de dader te stoppen.”

De dingen die je kunt doen zijn:

- het alarmnummer bellen
- de dader proberen af te leiden
- kenmerken van de dader onthouden of getuigen bij de politie
- omstanders mobiliseren
- foto's maken met je mobieltje

Aanhouden

Iedere burger is bevoegd om een verdachte aan te houden. Maar mocht daarbij het gebruik van geweld nodig zijn, dan mag dit niet verder gaan dan nodig is om te voorkomen dat de verdachte er vandoor gaat. Zo kun je bijvoorbeeld wel de verdachte tegen de grond houden tot de politie is gearriveerd, maar mag je hem niet zwaar mishandelen. Belangrijk is bovendien dat de eigen veiligheid voorop staat, zoals ook wordt gemeld in alle campagnes van de overheid. Het is dus zaak goed in te schatten wat de juiste reactie is op het vertoonde geweld.

Noodweer en noodweerexcès

In het Wetboek van Strafrecht (art. 41) is bepaald dat iemand niet strafbaar is als hij een strafbaar feit begaat om zichzelf, iemand anders of goederen te beschermen tegen onmiddellijk en dreigend gevaar. Als het gebruikte geweld in redelijke verhouding staat tot het gevaar, is er sprake van noodweer. Daarnaast biedt de wet - onder strikte voorwaarden - ook bescherming als een buitensporig middel is gebruikt om zich te verdedigen. Er is sprake van "noodweerexcès" als iemand van de aanval zó schrikt, dat hij de grenzen van de noodzakelijke verdediging overschrijdt. Als het beroep op noodweer of noodweerexcès gerechtvaardigd is zal de verdachte in beginsel niet verder worden vervolgd. Het begane feit is wel strafbaar, maar de verdachte niet.